

● БХ МАГАЗИН

● ЈУНИ/ЈУЛИ 2014

● БЕСПЛАТНО

“Здружени напор” – у служби народа

● Поплаве у БиХ

● Здружени напор 2014

● Минска поља БиХ

ПАЗИ!

ПАЗИ! МИНЕ СЕ КРЕЋУ

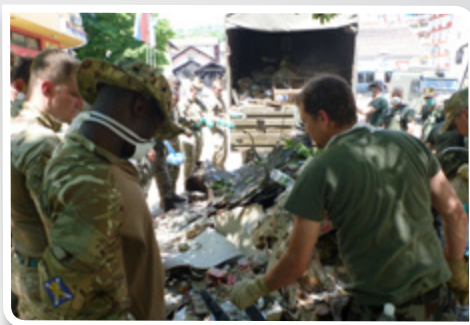
ПОПЛАВЕ И ЕРОЗИЈЕ ТЛА ПОМЈЕРАЈУ МИНЕ ВАН ОЗНАЧЕНИХ ПОДРУЧЈА!

У овом броју:

- 04** УВОД
- 05** ПОПЛАВЕ У БИХ
Фотографије: Херберт Пендл
- 06** АНГАЖМАН ЕУФОР-А
- 07** ОРУЖАНЕ СНАГЕ БИХ – ВИШЕ ОД ВОЈСКЕ
- 08** СОЛИДАРНОСТ НА ДЈЕЛУ/ПОМОЋ СУСЈЕДА
- 09** ДОПРИНОС СЛОВЕНИЈЕ
- 10** ОДГОВОР ЕУФОР-А НА ПРИРОДНЕ КАТАСТРОФЕ
- 11** ПОСЈЕТА ОПЕРАТИВНОГ КОМАНДАНТА ЕУФОР-А
- 12** АНГАЖМАН ВОЈСКЕ ШВАЈЦАРСКЕ
- 13** ПОМОЋ У ОДЛАГАЊУ ВИШКА НАОРУЖАЊА И МУНИЦИЈЕ
- 14** ЕУФОР МЕДИЦИНСКИ ТИМ ЗА ЕВАКУАЦИЈУ

Здружени напор 2014 15

- ЧЕТЕ РЕЗЕРВНИХ СНАГА ЕУФОР-А **16**
- РАДИТИ НА ДОБРОБИТ СВИХ **18**
- ДВОСТРУКА УПОТРЕБА ОРУЖАНИХ СНАГА **21**
- ФОРУМ ЗА ПРОСПЕРИТЕТ И ЗАПОШЉАВАЊЕ **22**
- ТИХА ПРИЈЕТЊА – МИНЕ **23**
- АКЦИЈА ДОНИРАЊА КРВИ **25**
- ГЛОБАЛНО ЗАГРИЈАВАЊЕ **27**
- ПРЕВЕНЦИЈА СЕКСУАЛНОГ НАСИЉА У КОНФЛИКТИМА **29**
- МЕХТЕР **30**
- ПОЧИТЕЉ **31**

ИМПРЕСУМ

EUFOR PAO, HQ EUFOR
Камп Бутмир, Сарајево,
71000 Босна и Херцеговина
E-mail: teme@eufor.eu.int
www.euforbih.org

Потражите нас на:

ISBN 978-92-824-2740-8
doi 10.2860/22325

Редакција:
Алмина Башић

Уред за односе с јавношћу (ПАО):
капетан Николај Чол, мајор Алис Вилијамс Алден

Штампа:
АМОС ГРАФ д.о.о., Сарајево

Ове се новине не продају, не подлијежу порезу према статуту о оружаним снагама, потписаном у Вригхт Паттерсону - Зрачна база Даунтон, Охио, УСА - 21. новембра 1995. године.

Драги Читаоци,

Прије свега, желио бих изразити своју тугу због губитка људских живота и материјалне штете на кућама и инфраструктури које је становништво Босне и Херцеговине претрпјело у недавним поплавама које су погодиле и сусједне земље Хрватску и Србију.

У поплавама су хиљаде људи остали без својих домова, уништене се школе и комуналне службе, а пољопривреда, индустрија и све врсте предузећа су опустошени, што је додатно погоршало већ лошу привредну ситуацију. Према оцјени домаћих власти и међународне заједнице, најважније питање је обнова стамбених објеката, образовног система и привреде, што ће и бити тема међународне донаторске конференције која ће се одржати у Бриселу 16. јула.

Као истакнути дио свеобухватног приступа Европске уније Босни и Херцеговини, ЕУФОР је пружио помоћ локалним властима при спашавању и отклањању посљедица ове природне катастрофе. Прво је извршен превоз око 140 тона хуманитарне помоћи становништву и Оружаним снагама БиХ, затим превоз спасилачких екипа и хитна евакуација на сигурно, укључујући медицинску, око 900 људи. Током вјежбе "Здружени напор", која је извођена са Оружаним снагама БиХ и три резервне чете ЕУФОР-а из Уједињеног Краљевства, Словеније и Аустрије, наш главни напор био је усмјерен на уклањање отпада из кућа и пословних простора, дератизацију, превоз и поправку путева.

ЕУФОР је такођер учествовао и у процесу вршења процјене потреба за санацијом, а програм за оспособљавање и обуку Оружаних снага БиХ се наставља спроводити с циљем стварања ефикасног

Генерал-мајор Дитер Хајдекер

војног инструмента који је способан за вршење хуманитарне улоге у складу са принципом "двострука употреба снага".

Детаљном анализом уочених и научених лекција ће се обезбиједити да Оружане снаге Босне и Херцеговине буду још боље припремљене и обучене да се ухвате у коштац са природним катастрофама и несрећама у будућности.

Споштовањем,

*Генерал-мајор
Дитер Хајдекер
Командант ЕУФОР-а*

Процјењује се да је преко 1.2 милиона људи, односно 40% становника БиХ, погођено најстрашним поплавама икада забиљеженим у земљи. Осим директних посљедица поплава, гдје је вода потопила десетине градова и села, присутна је опасност од клизишта, али и минских поља као и заразних болести. Десетине мртвих, хиљаде који су остали без кућа, огромне начињене штете и пријетња вишегодишње економске кризе. Катастрофалне поплаве које су задесиле Босну и Херцеговину, као и Хрватску и Србију, најгоре су у њиховој историји.

Након што је примио службени захтјев од стране Министарства безбједности, за пружање помоћи бх.властима, ЕУФОР је био спреман да дјелује у акцијама спасавања локалног становништва. Већ првог дана, четири хеликоптера дјеловала су на подручју Зенице, Маглаја, Тузле и Шамца како би се евакуисали најугроженији, пацијенти за дијализу, труднице, али и други који су се налазили у опасним подручјима.

Представници ЕУФОР-а су континуисано пратили ситуацију од самог почетка, након примљеног захтјева за пружање помоћи локалним властима.

Посматрано из зрака, скоро трећина БиХ, углавном сјевероситочног дијела земље, изгледа попут огромног блатног језера, са потопљеним кућама путевима и жељезничким пругама.

Сви хеликоптери ЕУФОР-а дјеловали су од почетка кризног стања у земљи. Копнене снаге са возилима су у оквиру својих могућности, такођер пружале подршку бх. властима и становништву.

Ангажман ЕУФОР-а

Хиљаде људи спашено од стране ЕУФОР-а

Начелник штаба ЕУФОР-а, бригадни генерал Андрас Сућ, изразио је спремност снага Европске уније у пружању помоћи угроженима: "Најважније је спашавање живота и пружање подршке становништву које се налазило у изузетно тешкој ситуацији. Ми смо помагали свима, раме уз раме са Оружаним снагама Босне и Херцеговине и цивилним властима док год је то било потребно", рекао је бригадни генерал Сућ.

Начелник штаба ЕУФОР-а, бригадни генерал Андрас Сућ

Помоћи тамо гдје други не могу

У последњих неколико седмица, ЕУФОР је пружао хуманитарну помоћ властима БиХ, извршио око 800 евакуација, спасивши око 1.300 људи.

Оружане снаге БиХ – више од војске

Оружане снаге БиХ (ОСБиХ) показале су изузетну храброст и несебичну ангажираност свих својих људских и материјално-техничких ресурса у акцијама спашавања становништва захваћеног поплавама. Још од самог почетка временских непогода у земљи, Оружане снаге дале су велики допринос у спашавању људи угрожених од поплава. Много војника стално је било ангажовано у најкритичнијим подручјима у држави, спасивши десетине хиљада људи. Осам хеликоптера, педесет чамаца, десетине амбулантних кола били су свакодневно распоређени и ангажирани на извлачењу дјеце, жена, старих и изнемоглих лица.

Анто Јелеч, начелник Заједничког штаба ОС - „Обавеза Оружаних снага је да помогну људима у критичним ситуацијама – ово је био озбиљан тест за Оружане снаге БиХ“

“Када су поплаве парализовале велики дио БиХ, више од 20,000 људи је евакуисано, а од тог броја, Оружане снаге су спасиле 6,000,” изјавио је Анто Јелеч, додајући како је око 1,500 војника било ангажирано у мисији спашавања.

Солидарност на дјелу

БиХ је након ове несреће захватио вал солидарности што је непроцјењиво када се ради о спашавању живота и збрињавању људи. Земље ЕУ много су помогле БиХ, ипак, било је лијепо видјети буђење грађанског духа бивших југословенских земаља које су помагале једна другој током ове катастрофалне несреће.

Све институције биле су инволвиране у пружању подршке и ублажавању посљедица усљед поплава и клизишта. Ситуација на терену, у кризним подручјима, била је врло тешка и захтијевала је одлучан одговор свих нивоа власти. Представници различитих заједница радили су заједно, а то је управо начин како се треба тако наставити и у будућности. Није важно како се ко зове или одакле долази, које је националности. Сви су били уједињени са истим циљем, како помоћи најрањивије.

Словеначка војска у акцији спашавања

Драматичан момент извлачења тромјесечне бебе у Шамцу

Подршка сусједа

Хрватска Влада је обезбиједила два хеликоптера Хрватских ваздушних снага, са два члана екипе, као и двије јединице за спашавање и потрагу. Укупно 15 чланова Оружаних снага Хрватске било је распоређено у БиХ, а извршено је око 200 летова, транспортовано око 500 људи и 90 тона различитог материјала.

Бивша југословенска република Македонија, понудила је тим са 30 чланова и 6 чамца, хуманитарну помоћ, као и Црна Гора. Словенија је такођер обезбиједила јединицу за спашавање са четири чамца, два хеликоптера као и опрему за евакуацију.

Јединице из Хрватске

20 тона хране за БиХ и Србију из Бивше југословенске Републике Македоније

Значајан допринос ЕУФОР-у

Председник Пахор посетио је главни штаб ЕУФОР-а, као и словеначке јединице које служе у мисији БиХ. Председник се сусрео са командантом ЕУФОР-а, генерал-мајором Дитером Хајдекером који је захвалио г. Пахору за допринос који су пружили његови војници, те изразио жељу за наставак добре сарадње у будућности. Словенија има одређени број војника тренутно распоређених у ЕУФОР-у, док је недавно чак 120 војника било ангажовано у оквиру једне од резервних чета које су пристигле у БиХ како би помогле ОС током кризне ситуације.

Јединице које су дошле из Словеније, биле су састављене од пјешачког вода, специјалних јединица за ветеринарство и деконтаминацију, које су радиле на дезинфекцији подручја како би се спријечило ширење болести након поплава.

Председник Словеније, г. Борут Пахор, у посјети ЕУФОР-у

Словеначка чета ЕУФОР-а била је опремљена са 24 возила, укључујући транспортере, камионе, цистерне за воду и гориво и аутобус. Њихова посебна опрема укључивала је хемијску и биолошку лабораторију која се користи за тестирање загађеног тла и воде, након природне катастрофе.

Одговор ЕУФОР-а на природне катастрофе – Преданост мисији на завидном нивоу

“Дио мандата ЕУФОР-а јесте пружање подршке бх.властима у одржању безбједног и стабилног окружења у БиХ, док се други дио односи на провођење програма оспособљавања и обуке Оружаних снага БиХ. У складу са нашим мандатом, ми не припадамо групи организација којима је приоритет одговор на природне катастрофе и не можемо дјеловати самостално, већ по захтјеву власти БиХ”, изјавио је командант ЕУФОР-а и додао како увијек има простора за побољшање. “Ствари могу бити боље у погледу опреме и обуке за мисије. Увијек требамо извући поуке ове врсте и увијек бити спремни за дјеловање. Сљедећи корак је да се проведе темељита анализа научених лекција, тако да сви можемо научити од онога што је добро урађено,

Резервне трупе из Аустрије ангажоване на реконструкцији путева

али исто тако гдје су потребна побољшања, тако да знамо како дјеловати убудуће у истим случајевима”.

Аустријска јединица за пружање помоћи у елементарним непогодама извршила је процишћавање воде за локалне становнике. Воду су попили и генерали Хајдекер и Јелеч, као и министар Осмић.

Чета турског контингента ЕУФОР-а превозила је хуманитарну помоћ са Тузланског аеродрома у Маглај, Жепче и Добој. Помоћ се састојала од генератора, медицинске опреме, дека, хране и врећа за спавање.

Припадници мађарског контингента ангажовани на пружању помоћи

Посјета Оперативног команданта ЕУФОР-а

Генерал сер Адриан Бредшоу, оперативни командант ЕУФОР-а, боравио је 9. и 10. јуна у посјети БиХ како би обишао трупе ЕУФОР-а које помажу Оружаним снагама БиХ у њиховом раду на отклањању посљедица поплава.

Генерал Бредшоу је у Главном штабу ЕУФОР-а информисан о активностима у оквиру Операције "Алтеа", са посебним освртом на недавне поплаве. Посјетио је и Предсједништво БиХ, уред Развојног програма УН-а (УНДП) и Министарство одбране БиХ

Министар Осмић и генерал сер Адријан Бредшоу

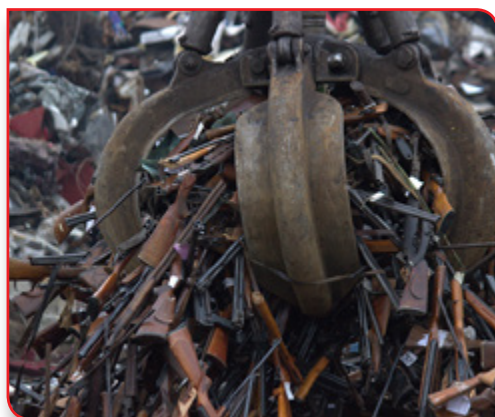

ЕУФОР наставља помагати бх.власти у рјешавању проблема вишка муниције и оружја

Генерал Бредшоу је истакнуо важност ЕУФОР мисије Алтеа и њених главних задатака – изградња капацитета и обука Оружаних снага БиХ, као и подршка коју пружа државним институцијама у одржању стабилног и безбједног окружења. Током његове посјете БиХ, генерал Бредшоу је посјетио складишта муниције и оружја, наглашавајући како

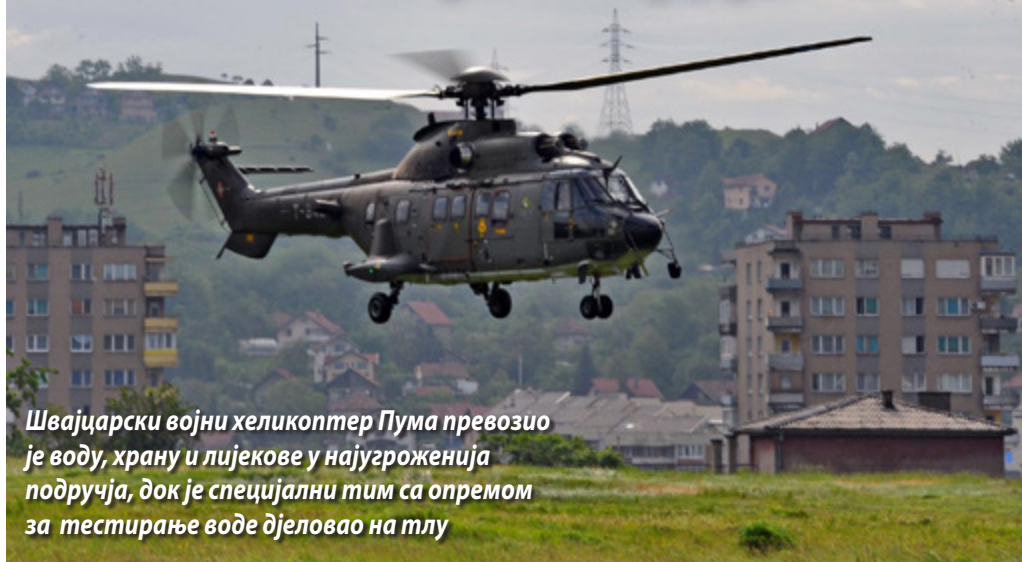
у Сарајеву. Заједно са генерал-мајором, Дитером Хајдекером био је у обиласку подручја погођених поплавама на сјеверу земље, те је имао могућност да из прве руке види размјере штете проузрочене поплавама. То су подручја на којима су трупе ЕУФОР-а ангажоване на "Здруженом напору", гдје заједно са Оружаним снагама пружају помоћ у поплавама погођеним подручјима.

"Чете резервних снага ЕУФОР-а су требале доћи у БиХ због заједничке вјежбе са Оружаним снагама БиХ, али је због недавних поплава њихов задатак промијењен у задатак пружања помоћи ОС на подручјима погођеним поплавама. Данас сам се увјерио да од овога немају користи само најугроженија подручја у БиХ, него и ОС БиХ које развијају способност заједничког рада са војницима из других земаља на пружању помоћи подручјима погођеним елементарним непогодама ове врсте", нагласио је генерал Бредшоу.

присуство вишка муниције и оружја у БиХ наставља бити пријетња безбједности. Зато ЕУФОР, заједно са међународном заједницом, наставља пружати подршку бх.властима у рјешавању овог проблема.

Ангажованост Војске Швајцарске

Швајцарски војни хеликоптер Пума превозио је воду, храну и лијекове у најугроженија подручја, док је специјални тим са опремом за тестирање воде дјеловао на тлу

Европске снаге у Босни и Херцеговини имале су и подршку од стране Оружаних снага Швајцарске. Хеликоптер 'Пума' који је, иначе, у саставу КФОР-а, (Мисија на Косову) такођер је био укључен у акцијама пружања помоћи поплавленим подручјима.

Швајцарска 'Пума' која је тренутно распоређена у мисији КФОР-а, стигла је у БиХ већ 20. маја 2014, како би помогла припадницима ЕУФОР-а током акција спашавања. Након што је задатак завршен, швајцарска посада вратила се на Косово.

Током дјеловања у БиХ, посада хеликоптера "Пума" обавила је 90 евакуацијских летова, спасила око 220 људи и превезла преко 100 тона основних намирница. "Можете се вратити на Косово високо уздигнуте главе због одлично обављеног посла. Служите на част КФОР-у и швајцарској војсци, а својим марљивим радом током двије посљедње седмице задужили сте БиХ", истакао је командант ЕУФОР-а генерал-мајор Дитер Хајдекер и захвалио им се на изузетном залагању током неколико посљедњих седмица.

Посада швајцарског хеликоптера која је учествовала у акцијама ЕУФОР-а, вратила се на Косово

Помоћ у одлагању вишка наоружања и муниције

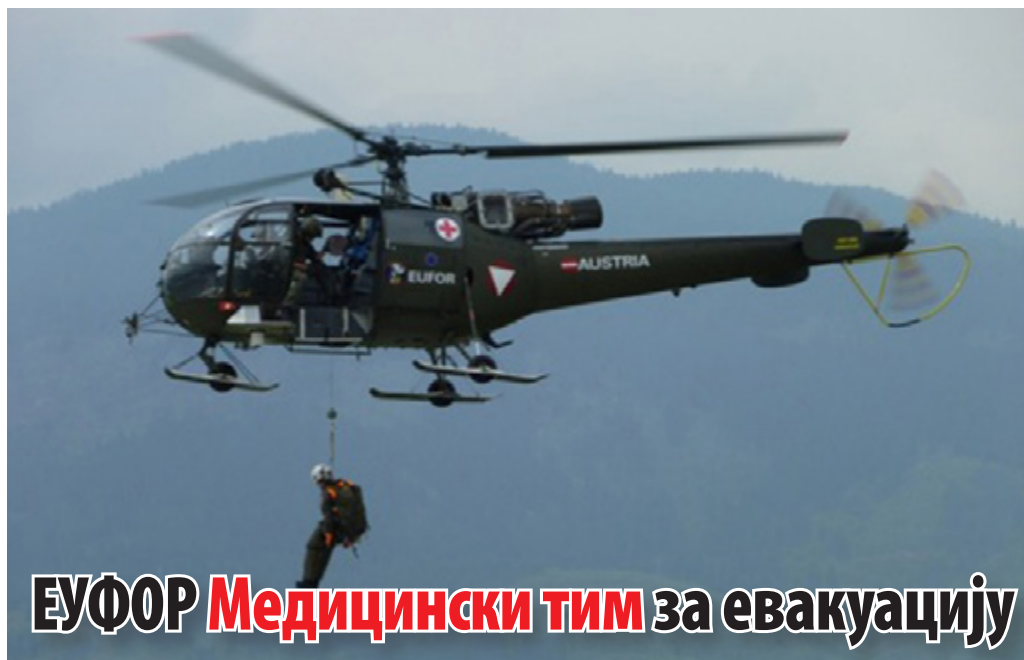
Швајцарска донирала 79 виљушкара Министарству одбране и ОС БиХ

Донирану опрему је у име Швајцарске Конфедерације уручио амбасадор Швајцарске у БиХ Андре Шелер, изразивши наду да ће виљушкари бити од користи тимовима на терену и помоћи становништву у подручјима захваћеним поплавама. “Ова донација ће значајно побољшати оперативне и техничке

могућности ОС БиХ. Ових 79 виљушкара стигли су као резултат залагања Стратешког комитета за оружје, муницију и минско-експлозивна средства”, изјавио је министар Осмић. Ова донација је конкретан допринос Швајцарске у изградњи капацитета ОС БиХ у процесу збрињавања огромних количина опасног наоружања у БиХ.

Свечаности примопредаје су присуствовали и представници ГШ ЕУФОР-а односно командант генерал-мајор Дитер Хајдекер

ЕУФОР Медицински тим за евакуацију

Хитна медицинска помоћ спашава животе

ЕУФОР је помагао у евакуацији становништва из подручја погођених поплавама у БиХ, користећи своје хеликоптере који су још увијек стална подршка пружања помоћи. ЕУФОР медицински тим за евакуацију, који се састоји од три љекара и два спациоца, пружао је хитну медицинску помоћ већ у хеликоптерима ЕУФОР-а, који су вршили евакуацију. Хитна медицинска помоћ и превоз до болнице пружени су хиљадама цивила, укључујући дјецу и старије особе.

Повријеђене и болесне особе су на вријеме превезене и медицинско особље им је пружало сву потребну помоћ.

Здружени напор 2014

Здружени рад ЕУФОР-а и Оружаних снага БиХ

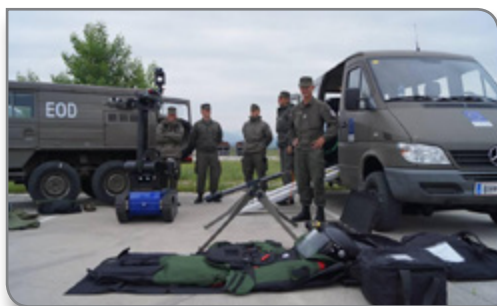
Вјежба у којој су учествовале Оружане снаге БиХ заједно са ЕУФОР-ом, позната под називом “Здружени напор 2014”, а чији циљ је било пружање помоћи цивилном становништву у овој тешкој ситуацији, реализована је широм БиХ. У вјежби је учествовало више од 750 припадника ОСБиХ, око 450 припадника ЕУФОР-а, уз ангажовање хеликоптера, великог броја инжењерских машина, камиона и других ресурса. ОСБиХ Тимови за цивилно војну сарадњу и ЕУФОР ЛОТ тимови примили су захтјев од цивилних власти у складу са тим се и ангажовали.

Капетан Иво Деановић из Пете пјешадијске бригаде ОС БиХ, рекао је како је вјежба имплементирана у складу са стандардним оперативним процедурама, чиме су додатно појачане активности помоћи становништву. “Већина учесника вјежбе били су ангажовани у четири подручја, Маглај, Добој, Посавина и Брчко дистрикт, на чишћењу улица, обданишта и здравствених установа, уклањању отпада и превозу хуманитарне помоћи”, изјавио је капетан Деановић. Како је рекао министар

Командант ЕУФОР-а са припадницима Мултинационалног батаљона у Шамцу

одбране БиХ, Зекеријаш Осмић, ОС БиХ су спремне да одлучно, храбро и пожртвовано помажу угроженом становништву. “Ова вјежба је уједно и потврда наше жеље да свим расположивим ресурсима активно учествујемо у отклањању посљедица елементарних непогода које су задесиле БиХ”, изјавио је министар.

ЕУФОР Резервне трупе стигле су у БиХ са специјализованом опремом за минско-експлозивна средства

Ова опрема (за минско-експлозивна средства) је кориштена за откривање мина и других неексплодираних убојитих средстава (НУС), које су војници пронашли током спровођења својих

дужности у БиХ. Њихове активности су биле од великог значаја, с обзиром на то да су мине и НУС промијенили своје мјесто усљед поплава и клизишта.

Чете резервних снага ЕУФОР-а – Операција “Здружени напор 14”

Чете које су саставни дио резервних снага ЕУФОР-а, такозване „снаге иза хоризонта“, састављене су од чета из Аустрије, Словеније и Уједињеног Краљевства. Оне су првобитно требале бити распоређене у БиХ ради учешћа у вјежби “Брзи одговор 14”/Quick Response 14/, али су, због ситуације проузроковане недавним поплавама, заједно са Оружаним снагама БиХ изводиле акције пружања помоћи и отклањању посљедица природних несрећа.

ЕУФОР и ОС БиХ – заједно у пружању помоћи

Чете ЕУФОР резервних снага радиле су заједно са припадницима Оружаних снага БиХ у Добоју, Маглају, Лопарама, Жепчу, Топчић Пољу, Домаљевцу и Шамцу на извршавању многобројних задатака, као што су поправке на водоводној мрежи, дезинфекција улица, отклањање смећа и превоз хуманитарне помоћи.

ЕУФОР Тимови за осматрање и везу (ЛОТ) свакодневно су радили са Тимовима за цивилно-војну сарадњу Оружаних снага БиХ и цивилним властима, на процјени ситуације на терену, како би могли концепирати листу приоритетних задатака.

**Заједничка акција
резервних чета из УК,
Словеније, Аустрије и ОС
БиХ на чишћењу Добоја.
Отклањање отпада са улица
само је један од многобројних
извршених задатака**

У последњих неколико седмица, ЕУФОР је пружао хуманитарну помоћ властима БиХ, извршио око 800 евакуација и превезао више од 1,300 људи.

Фотографије: Херберт Пендл

Радити на добробит свих

Командант се сусрео са припадницима ЕУФОР-а и ОС БиХ

ЕУФОР потпуковник Ерик Бад-Хајмер, припадник Шведске војске помаже у копању

Здружени рад припадника мултинационалних јединица у Шамцу

ЕУФОР и војници из Велике Британије полажу цијеви у Лопарама

ЕУФОР у блиској сарадњи са државним и међународним властима

Начелник штаба ЕУФОР-а, бригадни генерал Андрас Сућ, био је у сталном контакту са представницима Министарства одбране и безбједности БиХ, од самог почетка елементарних непогода

Размијена информација је врло важна

Чамци из рафтинг клубова из Коњица превезени су камионима ЕУФОР-а како би помогли у евакуацији становништва

Тамо гдје су путеви били проходни, користили су се камиони Мултинационалног батаљона како би превезли намирнице, чамце и инжињерску опрему

Двострука употреба оружаних снага

Свечаност поводом завршетка вјежбе ЕУФОР-а и Оружаних снага БиХ - "Здружени напор -2014" одржана је 20. јуна у бази ОС БиХ "Дубраве" у Живиницама. Чете резервних снага из Аустрије, Словеније и УК биле су распоређене у БиХ како би учествовале у поменутој вјежби на пружању помоћи при санирању посљедица катастрофалних поплава. Превоз хуманитарне помоћи, отклањање отпада из кућа, дезинфекција зграда, реконструкција путева на сјеверу земље, биле су само неке од главних задатака које су ове чете извршиле током посљедњих неколико седмица. Генерал-мајор Дитер Хајдекер захвалио је резервним снагама на њиховом залагању и учествовању у овим акцијама, те нагласио како посао ЕУФОР-а још увијек није завршен. "Данас се опраштамо са четима резервних снага ЕУФОР-а, али то не значи да се наш ангажман у овом смислу окончава. Остатак трупа ЕУФОР-а наставља помагати при санирању посљедица поплава, док ЕУФОР наставља проводити свој програм оспособљавања и обуке са Оружаним снагама БиХ.

Заједно против природних непогода

Генерал-мајор Хајдекер је искористио ову прилику и захвалио се припадницима Оружаних снага на уложеном труду, нагласивши како је одушевљен начином како су ОС БиХ брзо одговориле на овај изазов. "Здружени напор 2014" трајао је од 6. до 20. јуна 2014. Око 1,500 војника ОС и ЕУФОР-а било је распоређено широм земље која је била погођена природним непогодама.

Форум за просперитет и запошљавање

**...Интереси грађана
морају имати
приоритет....**

Ублажавање посљедица поплава била је једна од тема на Форуму за просперитет и запошљавање који се недавно одржао у Сарајеву. Питер Соренсен, специјални представник ЕУ, који је председавао Форумом, рекао је да ће ЕУ и даље наставити радити на рјешавању проблема и да је спремна да помогне, међутим потребно је да и БиХ хитно имплементира сет мјера за побољшање ситуације. "БиХ мора стимулисати запошљавање, смањити трошкове рада, повећати конкурентност економије, смањити пореске обавезе, и усвојити сет закона о раду. Постоји интерес да БиХ постане чланица ЕУ, али да би се то десило, њена економија мора бити враћена у фокус", рекао је он. Кристијан Данијелсон, генерални директор за проширење ЕУ изјавио је како би се требала искористити свака прилика за наставак

економских реформи и да ће се наставити пружати подршка БиХ на њеном путу ка ЕУ. "Приоритет за БиХ тренутно је отклонити посљедице ове огромне трагедије", изјавио је он.

Економске реформе су главни услов за БиХ како би кренула даље ка Европској унији, и због тога много одлучности и рада оних који су одговорни треба да буде уложено, па чак и након избора. Катастрофа која је погодила БиХ само ју је више гурнула уназад, тако да је ова конференција била организована са циљем да покаже важност развоја економије за ову земљу, којој морају бити сви посвећени у БиХ. "Ово је драматично вријеме и интереси грађана морају имати приоритет код домаћих власти. Почетком године, били су организовани протести који су рефлексивна незадовољства у друштву, услед изразито великог постотка незапослености и то је нешто што се мора промијенити на боље. Ова земља се мора боље организирати и у њој сви морају радити заједнички, јединствено, у противном ако се овако настави, још дубље ће запасти у сиромаштво", упозорио је Високи представник, Валентин Инцко.

"Ово је почетак нечега на чему ће се наставити радити. Реформски програм је јасан и надам се да ће сви савјесно извршавати свој дио посла. Ми смо спремни да помогнемо БиХ", рекао је Питер Соренсен, специјални представник ЕУ на затварању Форума.

Тиха пријетња у БиХ – мине

Најагађенија земља минама у Европи

Поплаве у Босни и Херцеговини узроковале су нову опасност од дислоцираних мина и неексплодираних убојних средстава (НУС-а). Највеће падавине икада до сада буквално су помеле куће, људе и путеве. Потоп је узроковао још један велики проблем: пријетњу од мина и НУС-а.

Поплаве су преплавиле обале ријека и изазвале клизишта која су помјерила или потпуно склонила упозорења на минска поља и неексплодираних замке. Два десетљећа су прошла покушавајући да се открије око милион мина у БиХ. А, сада, оне су помјерене услед разорних поплава у регији и представљају велики проблем, јер могу прећи чак и у сусједне земље југоисточне Европе.

Пријетња за више од пола милиона становника

Према подацима БХМАК-а, величина мински сумњиве површине у БиХ тренутно износи 1.218,5 км². Од завршетка рата, 1,723 становника је страдало од мина, од тога 600 смртно.

Иако се много урадило у процесу идентификације и уклањања мински контаминираних површина, оне су још увијек могу наћи широм БиХ. Немогуће је бити сигуран да ће све мине икада у потпуности моћи да се уклоне, посебно сада када се појављују на површинама на којима никада нису биле.

Мисија Центра за уклањање мина у БиХ, као и свих учесника у реализацији стратешких циљева је да се БиХ очисти од мина до 2019. године. Међутим, циљ стратегије противминског дјеловања, "БиХ без мина 2009-2019", биће тешко достићи.

Због поплава као и недостатка новца, имплементација стратегије се неће моћи реализовати према раније направљеном плану.

Помијерање локација мина услед поплава велика брига за локалне заједнице

"Становници многобројних села пронашли су мине након поплава. Ми настојимо да информисемо људе да буду опрезни и пријаве непознате предмете локалним властима," рекао је Саша Обрадовић из БХМАК-а, додавши како очекује и више извјештаја о минама и неексплодираним средствима (НУС) једном када се вода повуче. Помјерене мине и НУС, каже он, још увијек су у добром стању и представљају опасност, нарочито ако изроне поново на површину.

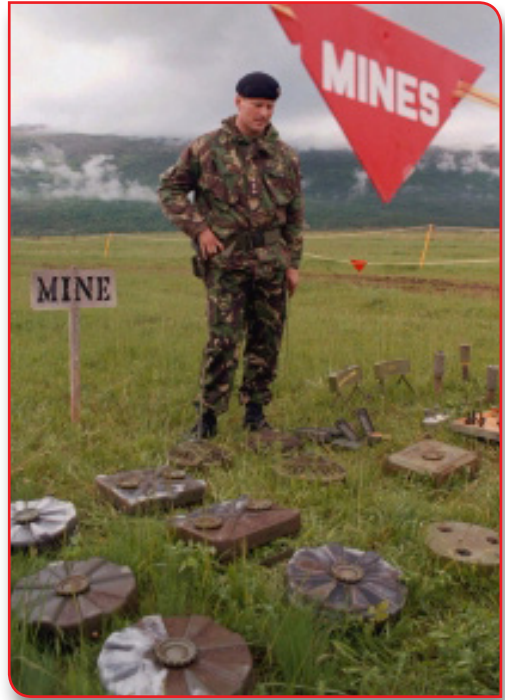

Избјећи већу катастрофу

Највећи проблем постоји на подручју Брчког и Шамца, гдје је око 10 км² минских поља било под водом. Након повлачења воде, потребно је хитно реаговати прије него се становништво врати у околна подручја. Захваљујући професионалним тимовима из иностранства, као и ангажовању локалних тимова који су радили на поправљању штете, много већа катастрофа је на срећу избјегнута.

Потреба за едукацијом о опасностима од мина је нажалост још увијек очита у БиХ. Дјеца су заиста једна од најугроженијих група.

ЕУФОР Центар за координацију минских информација, са сједиштем у Бутмиру је одиграо важну улогу у том погледу. Преко 250,000 особа је учествовало у

едукацијском програму током посљедњих неколико година, што представља, мора се признати, итекако импозантан број.

Ипак, ризик од мина још увијек представља пријетњу у означеним подручјима у природи или у близини насељених подручја. Сви морају дати све од себе како би дјеца али и одрасли се информисали што више о овој теми како би се избјегла већа страдања. Безбједност дјеце мора бити један од најважнијих циљева за бх.друштво у цјелини. Стручњаци процјењују да ће се и у наредних 75 година морати радити на чишћењу земље од мина.

Стога, превенција и одгојно-образовни рад поготово са дјецом у школама врло су важни. Осим непосредне опасности за бх.становнике, свака помјерена мина може створити међународни проблем уколико поплавне воде наставе носити експлозив низводно.

Подмукле убице

Више од 9,400 микро локација је регистровано као мински загађена подручја. Идентификовано је 1,417 угрожених заједница којима пријети опасност од мина и експлозивних направа, обухватајући 540,000 становника или 15% укупног броја популације БиХ. Најугроженија подручја – Добој, Маглај, Олово, Унско-сански кантон, регија Посавине, базени ријека Босне, Криваје и Усоре. 70% поплављеног подручја се сматра угроженим минама и НУС-ом. Око 60% мина промијениле су своје мјесто и однесене су километрима далеко на непознате локације.

Не приближавај се непознатом предмету и не дирај га.

Не дозволи ни твојим пријатељима да га дирају, упозори их да је то опасно. Никада не помијерај знакове који означавају присуство минских поља.

Донирање крви спасава животе

Цивилни и војни припадници ЕУФОР-а окупили су се у медицинском центру како би донирали крв грађанима Босне и Херцеговине.

Иницијатива акције даривања крви потекла је од шефице Одсјека за промоцију давалаштва у Заводу за трансфузијску медицину, професорице Маиде Шалага-Баждар. Како је она нагласила, неопходно је свакодневно осигуравати одређену количину крви за болесне и озлијеђене у Општој болници и Клиничком

Др. Ирена Динова, шефица ЕУФОР Медицинског одјела и њен тим

центру Универзитета у Сарајеву, али и другим центрима за трансфузију у БиХ. “Крв није могуће вјештачки производити и једини извор овога лијека је човек - даривалац”, каже она.

“Ми смо од Завода добили захтјев за помоћ, тако да смо одлучили да наставимо раније започету сарадњу, те смо организовали добровољно даривање крви у кампу Бутмир”, рекао је мајор Радослав Иванов, ЕУФОР медицински савјетник који је заједно са особљем ЕУФОР медицинског одјела, помогао Заводу за трансфузију крви организовање ове акције.

“Процедура донирања је свугдје иста. Сви донатори морају најприје проћи медицински преглед, како би се видјело да ли је крв квалитетна за трансфузију, а након тога, почиње и сам процес донирања. Овдје је све прошло у најбољем реду, акција је врло добро организована од стране нашег ЕУФОР медицинског одјељења у сарадњи са Заводом за трансфузију крви. Иако смо очекивали више давалаца крви, вјерујем да прави проблем лежи у том кратком периоду од самог информисања и саме реализације ове акције. Ипак, свака донација крви је хумана и добродошла”, каже др. Ирена Динова, шефица ЕУФОР Медицинског одјељења.

Једној повријеђеној одраслој особи потребно је 40 јединица крви у хитном случају

Редовним донирањем крви дајете свој допринос наставку живота

Крв за становништво БиХ

Особље Федералног института за трансфузију крви било је врло професионално, али и захвално на овој донацији. Како и сами кажу, свим медицинским институцијама недостају залихе крви, јер каткад пацијенти морају чекати данима како би дошли на ред за неки хируршки захват. "Крв је врло важна не само у хитним случајевима, него за свакодневне потребе и рутинске операције. Они знају да помажу другима да побољшају своје здравствено стање. Данас припадници ЕУФОР-а су спасили животе грађанима БиХ", каже др. Кенан из Федералног завода за трансфузију. Након донирања крви, војници су имали осјећај да су урадили нешто заиста велико за народ ове државе. Иако је задатак војника ЕУФОР-а да пружи допринос у одржавању мира и стабилности БиХ, донирање крви значило је директну повезаност са људима ове земље.

Глобално загријавање

*Није ли вријеме да
свијет коначно
схвати озбиљност
проблема?*

Када је ријеч о питању глобалног загријавања, ставови у научним круговима сваким даном бивају све уједначенији. Климатске промјене су реалност и све израженије. Чињеница је да људски фактор има значајан удио у глобалном загријавању, па је зато наша дужност предузимати одговарајуће мјере на заштити природе и околиша.

Клима се може драстично разликовати од декаде до декаде, а научно је доказано да природа није сама по себи хировита и каприциозна. Свака промјена мора имати своје логично објашњење, поготово када се данас поуздано зна да клима има своје циклусе и законитости.

Још од 19.вијека прикупљају се и систематизују подаци о времену. Настајали су читави временски билтени, који одавно указују на постојање одређених климатских циклуса. И данас се редовно биљеже подаци о порасту и измјенама температуре, количини падавина за периоде од неколико мјесеци или декаде, који често и у знатној мјери варирају од регије до регије.

Научници су открили како смог не само да блокира сунчеву свјетлост, што доводи до загријавања

атмосфере, него узрокује и појаву киселих киша, које представљају озбиљну пријетњу за опстанак шума и океана, те наносе штете пољопривреди.

Будући да је животни вијек загађивача кратак и да их испиру кише, научници сматрају да бисмо кориштењем ефикаснијих и чистијих извора енергије умногоме смањили ризике по наше здравље и да све још увијек не би било изгубљено за нашу планету.

Како би се смањила емисија топлих плинава попут угљичног диоксида, метана, душичног оксида, можемо редуцирати потрошњу фосилних горива примјеном нових технологија које знатно редуцирају

емисију испушних плинава, те континуирано радити на заштити глобалног шумског потенцијала.

Ако се у земљама широм свијета не подуму мјере на смањењу емисије плинава који стварају ефекат стакленика, ниво мора ће се повећати за 15 до 90 цм због чега ће око 92 милиона људи бити угрожено поплавама.

Није ли наведено довољно разлога како бисмо схватили сву озбиљност проблема који пријети нашој планети?

Људски фактор се сматра једним од највећих криваца за динамику атмосферских промјена које су данас главна преокупација научника. Само у посљедњих 150 до 200 година у атмосфери су се одиграле крупне промјене, због чега су се поједине биљне и животињске врсте успјеле тешко адаптирати.

Бројни су фактори који доприносе загађењу атмосфере, од индустријских посторјења до превозних средстава која стварају испушне плиноре. Појачано емитирање плинава довело је до пораста температуре на нашој планети – феномен данас познат као глобално загријавање.

Убрзане климатске промјене представљају пријетњу опстанку људског рода

Од краја 19. вијека, просјечна температура земљине површине енормно је порасла. Посљедњих неколико година сматрају се најтоплијима још од 1860. откада се користе инструменти за мјерење атмосферских вриједности. Године 1995, водећи свјетски стручњаци оформили су Међународни одбор за климатске промјене (IPCC). Према њиховим предвиђањима у наредних 100 година просјечна температура би могла наставити да се повећава. Топлија клима ће утицати на количину падавина, чешће изазивати суше, односно поплаве, узроковати топлење глечера и поларних санти леда, а све ће резултирати убрзаним растом нивоа мора. Повећање топлоте довешће до повећаног испарења површинских вода, зрак ће такођер имати већу моћ експанзије што ће

Глобално загријавање је у 20. вијеку највеће у посљедњих 400 до 600 година. Арктички ледени плашт изгубио је око 40% од своје дебљине у протекла четири десетљећа. У посљедњих 100 година ниво мора расте три пута брже него у претходних 3 000 година.

Друге опасне посљедице глобалног загријавања утицаће на пораст проблема везаних за водене ресурсе, све екстремније временске појаве које ће резултирати поплавама и уништавањем имовине, пораст заразних болести на подручјима у којима их раније није било.

повећати апсорпцију влаге. Све ово ће утицати на водене ресурсе, шуме и друге природне еко-системе, а највише на људско здравље.

Превенција сексуалног насиља у конфликтима

Од 4. до 6. јуна 2014., Центар за обуку за операције подршке миру (PSOTC - Peace Support Operations Training Center/ПСОТЦ) био је домаћин радионице под називом „Превенција сексуалног насиља – по моделу тренинга тренера“. Кроз ову радионицу, Министарство вањских послова Уједињеног Краљевства и Министарство одбране БиХ показали су своју спремност да користе стручност Центра за обуку у мировним операцијама (ПСОТЦ) као платформу за развој и провођење модула за обуку на тему превенције сексуалног насиља унутар одабраних резидентних и мобилних тимова за обуку ПСОТЦ центра као и унутар Оружаних снага БиХ и оружаних снага других земаља Западног Балкана.

Јасминка Џумхур – омбудсман за људска права БиХ

Жене и дјеца су често предмет злостављања и највише су изложени насилничком злостављању, због њиховог пола, доба старости или статуса у друштву. Родно темељено насиље представља кршење универзалних људских права заштићених по међународним конвенцијама о људским правима, укључујући право на сигурност личности, право на највиши могући стандард физичког и менталног здравља, право на слободу од тортуре или сурових, нељудских и понижавајућих поступака и право на живот.

Ова радионица је имала за циљ провести општу обуку на тему превенције сексуалног насиља за будуће инструкторе и предаваче из ПСОТЦ-а, Министарства безбједности БиХ, НАТО-а, ЕУФОР-а и Британске амбасаде у Сарајеву. Надаље, радионица је имала за циљ повећати концептуално разумијевање родних питања и примјене нулте толеранције према сексуалном искориштавању и злостављању, као и евентуалних улога војних, полицијских и цивилних компоненти у превенцији сексуалног насиља (ПСН) у контексту операција подршке миру.

Поменута радионица предочила је будућим ПСН инструкторима одређени методолошки оквир за вођење различитих тренинга и вјежби и групних дискусија у оквиру ПСН модела.

Имајући у виду да су овој радионици присуствовали искусни предавачи и тренери, садржај радионице јасно их је упознао са свим сегментима ПСН-а који морају бити интегрисани у сваки модел обуке која се односи на ПСН, као и са методама како то учинити.

ЕУФОР савјетница за родна питања, Николина Марчета, дала је допринос радионици кроз предавање на тему “Осјећај припадности spolu, предрасуде и стереотипи”.

Мехтер

Концерт најстаријег војног бенда на свијету – Мехтер, одржан је 20. јуна у кампу Бутмир. Овај чувени бенд гостовао је у Сарајеву са неколико концерата који су се одржали у оквиру фестивала Ајватовица који се одржао између 20. и 25. јуна 2014. За војно и цивилно особље ЕУФОР-а, овај догађај је био заиста необичан, али изнад свега јако интересантан. Шарени костими и традиционални марш привукли су пажњу свих присутних.

Вјерује се да је првог “мехтера” (на перзијском језику мехтер – ‘музичар’) султан Кеј Кубад III послао као поклон Осману I, заједно са писмом у којем поздравља формирање нове државе. Од тада, сваког дана након дневне молитве, “мехтер” би свирао на двору отоманског владара. 1826. султан Мехмед II укида јањичаре, те је самим тим музика мехтера пала у немилост, јер су јањичари чинили окосницу тог бенда.

Након 1911. и пропадања царства, директор Истанбулског војног музеја покушава обновити традицију, те 1953. на 500-ту годишњицу од пада

Најстарији војни марш-бенд на свијету

Константинопоља у руке султану Мехмеду II, у потпуности обнавља традицију и тако бенд постаје дио Оружаних снага Турске.

Град у камену - Почитељ

Овај некада привлачни средњевјековни град смјештен је у долини ријеке Неретве, двадесетак километара јужно од Мостара, уз магистрални пут који води према Јадранском мору. Не постоје тачни подаци о настанку насеља, али се поуздано зна да је на овом мјесту 1444. године, постојала тврђава коју су држали Мађари.

Турци је заузимају 1471. и Почитељ постаје дио Отоманског царства. Прву џамију саградио је хаџи Алија још 1563. Почетком 18. вијека Почитељ постаје сједиште капетаније а 1782. и сједиште кадилука. Зидине које датирају из 17. вијека свједоче о времену успона овог града. У то вријеме, у Почитељу је била основна школа (мектеб), средња вјерска школа (медреса) и јавно купатило (хамам), као и преноћиште за путнике (хан).

Почитељ је изграђен на обронку брда које доминира над кривудаваим коритом ријеке Неретве. Само насеље изгледа као неки природни амфитеатар и представља прави празник за очи, посебно за архитекте који имају осјећај за љепоту природног окружења. Куће од камена, до којих воде каменом поплочане улице, занимљиве су свака за себе, а скривене су иза високих зидова који чувају интиму и мир у двориштима. То свједочи о култури која полаже више на унутрашње уређење него на вањске ефекте.

Турски путописац Евлија Челебија прошао је кроз Почитељ 1664, а у својим списима је забиљежио: “У

авлији џамије расте високи чемпрес. Ову прелијепу џамију саградио је предак нашег племенитог Ибрахим аге. У близини ријеке, уз градске зидине његов племенити брат саградио је народну кухињу у којој дању и ноћу сиромашни људи могу добити јело. Четвртом увече служи се бибер месо и веома укусан сутлијаш. Куће у овом градићу саграђене су једна изнад друге, окренуте су према западу и гледају на ријеку. Ораси овдје расту у изобиљу, а због благе климе воће успијева боље него у другим мјестима”.

Евлија Челебија такођер помиње сат-кулу чије звоно је “теже и звони јасније него иједно у Босни”, а које је према легенди донесено са Крита. Годинама је овај сат показивао тачно вријеме у Почитељу. Његов звук је одзвањао далеко одбијајући се од камен, тако да се у вријеме тишине могао чути у Чапљини и Габели. Звоно са сат-куле чуло се све до 1917. када је истопљено за муницију само годину дана прије потписивања примирја, које је значило завршетак Првог свјетског рата. Почитељ након тога губи свој стратешки значај и стагнира. Тек шездесетих година прошлог вијека, овај градић се поново развија и постаје туристички центар.

У Гавранкапетановића кући основана је 1964. године умјетничка колонија. Више од 2000 умјетника, не само сликара већ и писаца и пјесника из цијелог свијета посвећује ову колонију сваког љета. Почитељ је својим средњевјековним каменим грађевинама, старом кулом која доминира над ријеком и близином Јадранске обале, увијек пружао умјетницима миран и сликовит кутак за рад. И на тај начин Почитељ почиње свој нови живот и полако враћа свој некадашњи сјај.

ОРУЖАНЕ СНАГЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
УЗ ОБУКУ И ПОДРШКУ ЕУФОР-а

**МНОГО ВИШЕ
ОД ВОЈСКЕ**